

August Varenius Joachim Meincke

Partis II. In Schola Isaiana Disputatio XXXII. Continuans Examen Rationum, Ob Quas Romani Et Christiani Iudaeis Dicantur Adomaei, ad Cap. XXXIV. Isaiae

Rostochi[i]: Richelius, 1659

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn775827231>

Druck Freier Zugang

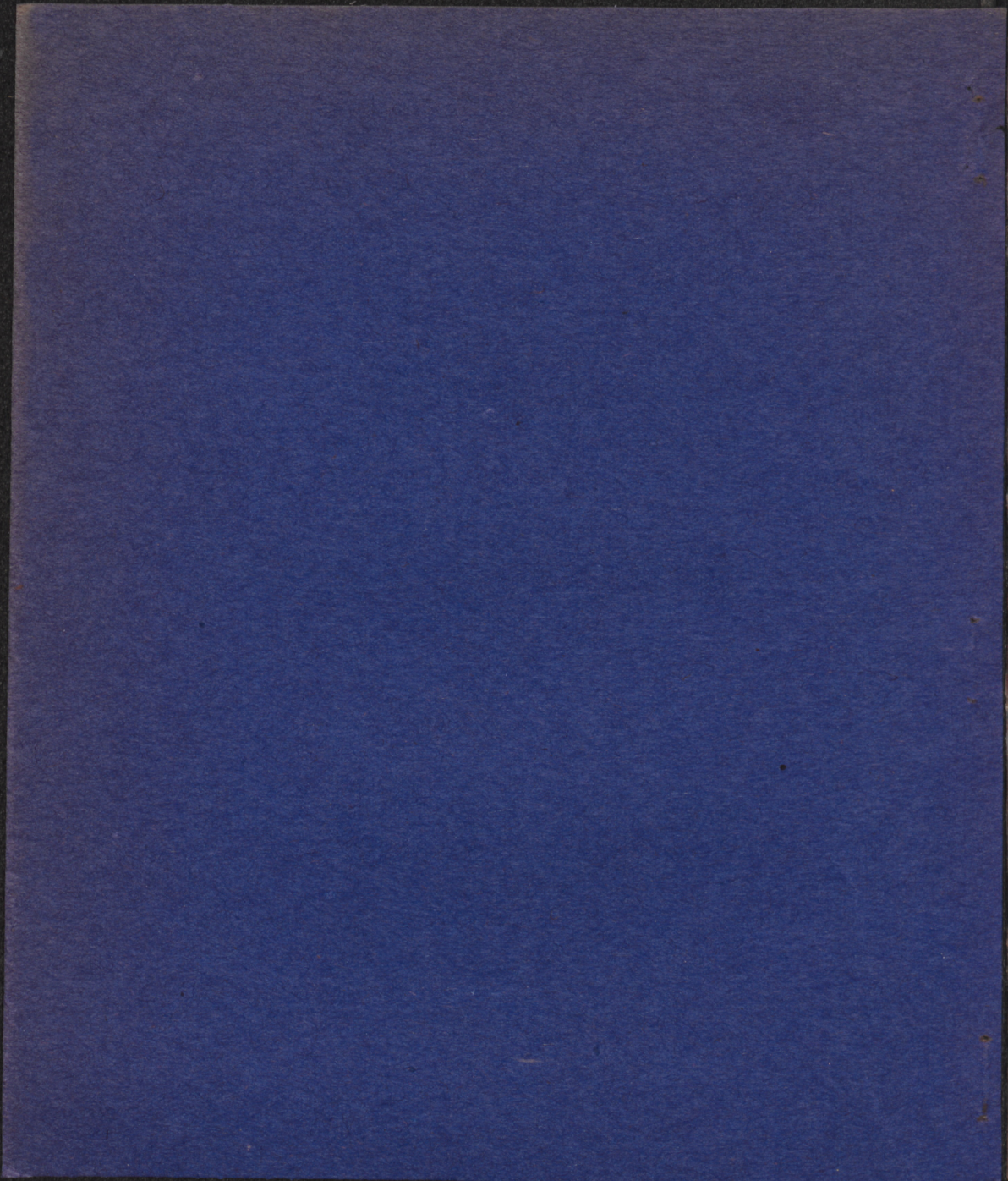

R. U. Mus. 1659

August Varinius/a

Joachim Meinske

XXXII

PARTIS II.

In
SCHOLA ISAIANA
DISPUTATIO XXXII.

Continuans
EXAMEN RATIONUM,
OB QVAS
ROMANI ET
CHRISTIANI
JUDÆIS
DICANTUR
EDOMÆI,

ad Cap. XXXIV. Isaia,

Quam
כשן מרר ביקור

PRÆSIDE

AUGUSTO VARENIO,

SS. Theol. D. Hebraicor. & Cateches. Christ.
Profess. Publ.

Piè Eruditorum objectionibus responsurus defendet

JOACHIMUS Meincke

WISMARIENSIS, PHILOS. CANDIDATUS,

Habebitur die 17. Septembr. hora à 2. postmerid.

in Mesofelenii Collegio.

☉:(o):☉

ROSTOCHI,

Typis Johannis Richelii, Senatûs Typogr. 1659.

V I R I S

Reverendis plurimum, Amplissimis & Excellentissimis

D N. CASPARO MAURITIO,

S. S. Theol. Doctori & in Almâ Rostochianâ Profes-
sori longè Celeberrimo, Pastori ad D. Mariæ ac
Superintendenti Eminentissimo.

Uti &

D N. AUGUSTO VARENIO,

S. S. Theol. Doctori, Hebraïcorum & Catecheseos
Christianæ Professori Meritissimo,
Celebratissimo.

V I R O item

Amplissimo & Prudentissimo

D N. JOACHIMO Meinelken/

Reipubl. Rostochiensis Senatori & Came-
rario Gravissimo,

Dnn Præceptoribus & Patronis suis

desideratissimis, summoq; observantiæ
cultu æviternum prosequendis

Studium suum debitum probaturus,

Favorem optatissimum conciliaturus

Disputationem hanc Isaianam

reverenter dicat & consecrat

JOACHIMUS Meinelken/

Wismar. Respondens.

MANTISSA RESPONDENTIS.

- I. **U**na, non plures religiones vera esse possunt.
- II. **U**Christianam Religionem veram esse, negare nefas est.
- III. Metaphysicam esse Sapientiam extra omnem dubitationis aleam positum est.
- IV. Metaphysica optimè vocatur Sapientia prima.
- V. Ens in potentia esse ens reale probatum est.
- VI. Quod iris ante diluuium quoque existerit absque ratione negatur.
- VII. Explicationem virtutum diuinarum esse propriam Philosophiæ moralis negatur.
- VIII. Proæresin non esse cupiditatem, neque iram, neque voluntatem, neque opinionem verissimum est.
- IX. **DEUM** esse in predicamento siue directè siue indirectè sine sufficienti ratione affirmatur.
- X. Ahasverus Vir Esther Hebræe fuit Xerxes.
- XI. Non constat verus annus Natalis Domini.

Ad Præcellentem

DN. JOACHIMUM Meinken/

in Scholâ Isaianâ publicâ Respondentem,
Philos. Candidatum fulgidissimum.

Candida jam Sophie data, laurea pulchra sequetur. :

Post Spartam haut deerit digna Virgo Viro
Virtuti studiisq; tuis gratamur honores
& quæ cœlestis signa favoris habes.

Perge modò & quò te Pietas Virtusq; vocabit.

! felix! Summo sint tua sancta DEO!

Celerr.

Augustus Varenius, D.

Qvi

QVinnunc ab ægro Vate metrum petit,
Ex aridâ undam pumice postulat.
Id MEINEKENI nosti ad unguem,
Cur igitur rogitare carmen,
Non erubescis? Scilicet omnium
Encomiastes publicus audio.
Unâ hac beatus parte fegno,
Cætera homo tenuis salini.
Ergo petito non facies satis
Dices? nec abs re. quippe tibi fidem,
Sicut mereris, & favorem
Pollicitus sine fraude & arte,
Pax MEINEKENI! mens melior mihi est.
Servabo pactum; sed vice carminis
Prolixioris, sume votum.
Vota placent benè fasa Cœlo.
Sicut ministrâ te Probitas manu,
Et eruditi pectoris indoles,
Nostroqve Virtus rara seculo
Jam Superis dedit ire campis:
Sic te, precamur, gratia siderum
Intaminatis illicò honoribus
Ostendat aris, & saluti
Incolumem patriæ reservet!
QVod fortuitis cunqve minabitur
Fortuna nervis, omne calumniis
Vindex reponas: sic minorem
Te Jove concelebramus uno.

Andr. Tscherningius, P. P.

& h. t. Colleg. Philosophici

DECANUS.

✽ o ✽

ORATIO XVII.

Concl. 1.

ROMANOS non Sanguine: sed Ἰν Ἰσραηλῶν f. Religione primorum Confessorum JESU NAZARENI, Edomæos statuit Abenesra. Hos dicit fuisse paucos quosdam Edomæos, à quibus deinceps Roma Christiana sub Constantino M. redita, ipsiq; adeò Romani, quippe Christiani, Edomæi, vel regnum Edom fuerint dicti, prout hodiè Ægyptij, Æthiopes, Arabes, Persæ, Indi ex communione Legis s. religionis Ismaelitæ appellantur, licet fortè vel nulli vel paucissimi inter illos sint ex Ismaele oriundi, & genealogià adeò Ismaelitæ. Convenit ferè cum illo Rambam: Primis Confessores JESU Nazareni fuisse Edomæos, & quidem de illis Edomæis, qui proximi fuerint terra Israelis, & jam inde ab ætate Hircani conjuncti Judæorum religioni & Sacramentis, ad quos frequentes commigrationes Discipulorum JESU sive excurrentium, sive expulsoꝝ Hierosolymis extiterint, quâ occasione illis Edomæis instillata religio Christiana, & per hos ipsis deinceps Romanis, qui proinde uti & universi Christiani à primâ gente Christianâ, Edomæâ sc. dicti sint Edomæi. Allegat illam sententiam Ab-rabinel sc. Antecessores Rabbinos Edomæorum titulum in Romanis exinde defendisse, quod acceperint primò omnium religionem Christianam s. נוצרי רב רב ex ore alicujus sacrificuli Edomæi, מפי כומר אחר הארמי: sed quia parum illi fidit, maluit sublimiùs incedere & probare: Romanos Genealogiâ quoque antiquissimâ esse Esavitas vel Edomæos: de quo paulò post ex professò dispiciendum erit.

Concl. 2. Quæ ex hypothesi blasphemæ religionis Judaicæ habet Aben-Esra operosè refutare opus haut est: quare illud quod supra scribit: Fuerunt Homines pauci, qui crediderunt in Virum illum, quem constituerunt DEUM Messias noster non est DEUS positivus, vel in tempore factus, ab hominibus constitutus: sed verus & æternus Filius DEI viventis: & licet secundum naturam juxta quam est & dicitur Zomach David, prout existentiam ita & gloriam Unionis hypostaticæ & ἕνωσιν ὑποστατικὴν acceperit in tempore, quo

Cccc

fensu

sensu & DEUS Pater, JESUM crucifixum memoratur fecisse Κόραον
 καὶ Χριστὸν Act 2. 26. per hanc tamen non factus est alius DEI fili-
 us, & alius Deus; quàm qui fuit ab omni æternitate. Quod de
 paucis hominibus dicitur, historiæ & nostræ & Josephi reclamat.
 Habuit JESUS noster in die triumphi magnum Confessorum nu-
 merum visus ἐφάπαξ pluribus quàm quingentis fratribus: habuit
 deinceps exercitus Evangelizantium in orbe Judæorum & genti-
 um. Tale est id quod scribit Rabbini: *Non fuerunt in mundo ho-
 mines, qui religionem illam novam amplecterentur præter paucos Edo-
 maos: ubi quod de religione novâ dicitur, nunc non disquirimus.*
 Fuit, ita quoad plenissimam mysteriorum cælestium & ἀνεξήχι-
 άστα πλάτη τῆς Χριστῆ apocalypsin, & institutionem Sacramen-
 torum nova, uti nihilominus jam inde à Paradiso fuerit una fides,
 & unum Evangelium DEI ὁ ποσειπγγέλαθ Διὰ τῶν ποσφητῶν
 αὐτῶ ἐν γραφαῖς ἁγίαις. Edomæos quoque inter primos am-
 plexos esse religionem Christianam ex historiâ Evangelicâ facile
 damus: sed nec pauci illi fuere, nec soli. Memoratur πλὴν ἀληθῶς
 s. numerosa multitudo ex Galilæâ, Judæâ s. regione metropoli proxi-
 mâ Hierosolymitanâ, ex ipsâ metropoli, ex Idumæâ, ex terrâ trans
 Jordanem & regione Tyrionum & Sidoniorum secuta Christum,
 quando visibili Servi forma erat σκωάσις ὡς ἡμῶν conf. Marc. 3.
 7-8. Si propterea universis Christianis & in specie Romanis nomen
 Edomæorum dandum. E. & Galilæi & Judæi, & Hierosolymitani,
 & adeò omnia illarum gentium nomina Romanis & Christia-
 nis hodiè imponenda.

Concl. 3. Fuit ipse Salvator *Apostolus Confessionis nostræ* Sanguine & gente Judæus: fuerunt Judæi, *primi JESU Confessores, Apo-
 stoli, cœteriq; Discipuli, & Credentes*, quorum ex gente Judaicâ nume-
 rus initio exiguus, deinde in *Chiladas* & paulò post in *myriadas* ex-
 crevit. *Primos Christianismi sive Professores, sive Confessores fuisse*
Edomæos sive exclusivè, sive secundùm excellentiam, falsum.
 Fuerint inter illos credentes e. c. inter illos *ἑραλιστῆς* à Petro O-
 ratore Pentecostali *conversos & baptizatos* multi Edomæi: quid in-
 de sū-

de fingulare pro Edomæis ad denominandam ab illis universita-
tem Christianorum? Sed & illi Idumæi jam tunc erant & *ab ætate*
Hircani fuerant veri Judæi, prout jam supra ostensum. Sive ergo
Romani cœteri; Christiani à primis Confessoribus, sive à veteri-
bus Edomæis velut inter Christianos primis, prout vult Rabbini,
gentilitio nomine appellandi erunt, debebitur illis *Judeorum* no-
men: quia & primi illi e. c. Apostoli, non nisi *Judæi*, & *Idumæi* (vel
Edomæi) *illi veri fuerunt Judæi*, et si non ita *ἡσίοι λαός Ἰουδαίος*
prout Hierosolymitani, quo respectu etiam ipsi proprie Judæi s.
habitantes in regione strictè dictâ Judæâ, Metropolitanis s. Metro-
polin Hierosolymitanam incolentibus contradistingvuntur conf.
Joh. 3. 22. cum loco Marci supra allegato. Quod memoratur de
Edomæâ illâ veteri Christianâ factâ per excursiones & exilia Apostolorum
Hierosolymitana, velut probabile & Tyrannidi Hierosolymitanæ
consonum facilè conceditur: cœterum probandum illos Edomæos
fuisse primam gentem Christianam, & ab hac, vel saltem ab uno illorum
Apostolo, Doctore Edomæo Romam factam Christianam, prout ab unâ
gente Ismaeliticâ s. Arabicâ deinceps totus ferè Oriens & magna Afri-
cæ pars professâ est religionem Muhammedanam.

Concl. 4. Æquè incertum, quod de Labaro Imperiali Constan-
tini memoratur. Fuerit in illo *imago Crucifixi*, unde probabitur
hic intercessisse *manus Edomæi*? Roma præterea, quando quoad
publicam religionis instaurationem sub Constantino Magno
CHRISTIANA, publico Religionis Christianæ exercitio florere
cœpit, quoad CHRISTIANISMI Confessionem longè jam tum
CHRISTIANA fuerat, quæ ob laudem religionis Christianæ jam Apostoli
Pauli tempore celebrabatur in toto Mundo. Concludimus: *Edomæos*
sive Professione, sive Confessione primos Christianos fuisse, ab illis
Romanos fidem Christianam accepisse: per Romanos adeò omnes Chri-
stianos ἑποικίας, Edomæos denominandos esse, non probatur. Dedi-
mus tamen jam supra, *inter Confessores Jesu priores Edomæos quoque*
fuisse, & in tantum admittimus Confessionem Rabbiorum de
Edomæis primis Christianis. Agnoscere hic debebant Judæi Chara-
cterem Messîæ, qui est *hereditas Edomæi* s. *converso Edomæorum ad re-*

gnum Messie, quam cum ipsi tanto consensu hinc urgeant, & in Michâ quoque c. 5. 2. sub fratribus Messie convertendis intelligant, sed & in Jesu Nazareno adimpletam agnoscant, agnoscant simul nostrum JESUM fuisse unum illum *ὁ ἐγγράψης Μωσῆς καὶ ἰς περὶ τῆς Μессίας*, vel dispiciant, ubi nunc sit illa Edomæa, futura aliquando patrimonium Messie, & data turmam Confessorum? Hic sc. ad Edomæos Romanos confugiunt quos alii per Messiam suam penitus debellandos & occidendos, alii quoad magnam partem convertendos clamant: cæterum Rabbini præsens Romanos non agnovit Edomæos Judæorum Fratres, neque gente Edomæos quæ vivit in Europâ: sed unicè dedit in Asiâ, in illa Edomæâ, quæ & à Babylonio & à Romano idem passa, quod Judæa.

Concl. 5. Patet quid sentiendum de verbis Rabbini supra allegatis: *Roma credidit in diebus CONSTANTINI, qui totam Legem sive religionem innovavit, & in vexillo suo posuit imaginem VIRI illius (i. e. JESU NAZARENI Crucifixi) Romam jam ante Paulum Christianam, & fide Christianâ celeberrimam meminimus supra. In Chronico Judæorum cui titulus Zemach David, Primus Cæsarum Christianus CONSTANTINUS Magnus memoratur, ille sc. quem leprosum Papa Sylvester miraculosè curaverit* קבר עליו הקיסר את רת הנוצרים i. e. *Constantinus Cæsar suscepit legem Christianorum, & fuit primus Cæsar, qui illam Legem suscepit. Ne quis autem pro Philippo Arabe excipiat, addit Autor פירוש פיליפוס כי לא יחשב וילויס פירוש numeratur. Solent alii laudem primi Cæsarum Christiani dare Constantio Chloro & primæ Augustæ Helena: sed non satis probant, ut meritò dubitet Scalig. in not. Euseb. Ipsa quoque Helena obscurioribus natalibus & à Chloro repudianda, axiomate βασιλικῆ & Augustæ titulo honorata non est nisi post mortem Mariti, jubente tunc Filio ita Matrem Cæsarum honorari. Longè plures tamen primum Cæsarum Christianum habent M. Julium Philippum natum Rofris Arabem, unâ cum Augustâ Severa & Filio Philippo cura Fabiani Pontificis baptizatum. Sed nec hinc certa lux historiarum præluet, neque ullum*

ullum Christianismi monumentum, cum contra non desint magna Paganismi vestigia. Autor tamen allegatus faretur *Confessione utramque & Patrem & Filium primò omnium ex Pagano factum Christianum* הקשרים הראשנים שהמירו את רתם וקבלו עיריהם לשנת רנ"ג לנצרים: *quia tamen neuter illorum Christiana religionis instaurator fuit: sed uterque propter illam à militibus occidit, inde factum, ut non Philippus הכושי s. Aethiops ille vel Arabs: sed Constantinus numeraretur primus Christianorum Caesarum* קוסטנטינוס את קיסר כותבי זכרונות מנו את קיסר קוסטנטינוס כתבי הראשון שקבל רת הנוצרי. *Quæ de magno Vexillo Constantini meminit, alibi expediuntur. Labarum vocabatur id quod Imperatori præferebatur, & à militibus penè adorabatur: illud qui custodiebant vel Imperatori præferebant, Præpositi Laborum appellati inter Clarissimos habebantur, & ob id quod illos Imperialis lateris Comitatus illustrabat, Consulari dignitate & immunitate fruebantur vid. Cod. tit. de Præpos. laborum.* Non culpandum, in quo vexillo antea fulgebant insignia idolorum, in illo jam coruscare imaginem crucis vel ipsum quoque Crucifixum, quam etiam in Vexillo magno de Oliveti monte olim fulgentem curâ Christianorum Caesarum notavit Hieronymus in Zephania.

Concl. 6. At aliâ via incedit Abrabinel, quem velut supra representavimus, quoad illa quæ quæ opponit *positiva Burgenfis de Edomeâ Judaicâ*: ita nunc examinabimus, quoad *principalissimam rationem pro Romanis & Christianis Ed. meis, oppositam Negative Burgenfis.* Sententia Rabbini est: *Romanos & Italos genealogiâ esse Edomeos, & veram Esavi progeniem, quod antequam probat, monet generalitèr: A silentio Annalium Romanorum ad negandas Romanorum origines Edomeas non V. C. Fatemur: A testimonio humano absolute licitum non esse argumentari negativè s. quod idem est, à negatione testimonii historicorum ad negationem ipsius rei gesta.* Plura enim veterum populorum sunt gesta, quam per claros Scriptores tradita. Desuere aliquando decora ingenia, vel ob metum scribere non sunt ausa pari libertate. Cæterum, *ubi tacent Veteres, & ubi nulla præfulget historia lux, & non affirmare licet rem gestam, & licet negare*

rei gestæ certitudinem. Aliud est si taceant quidam: Aliud, si silentium ex defectu Scriptorum. Aliud, si non desint clari Scriptores, & nihilominus hîc sint omnes Mutii: si nec desint, nec loquantur veteres, silentium omninò infert negationem potius vel ad minimum lubricam fidem rei gestæ, & ne opinionem quidem multò minus certitudinem ibi formare licet. *Quæ determinatè non sciuntur gesta, habentur in historiâ pro non gestis.* Atque adeò cum *de illis originibus Edomæis* altum silentium in historiâ veteri, magnum illud falsi argumentum, nisi sublimiori autoritate confirmet id Rabbini, de quo tacent Veteres.

Concl. 7. Urget & in antecessum illud: *Origines, derivationes, successiones, migrationes Romanorum prout aliarum gentium ob vetustatem obscuras esse, allegato Isidoro & ex illo triplici origine Romanorum: nihil adeò obsistere ad genealogiam Romanorum Edomæam, ita ut Citiæ Iavanæ primis sc. Italia incolis successerint s. post illos immigraverint Edomæi.* Fatemur, nihil ab illâ obscuritate domesticâ obstaculi: sed aliquid potius probabilitatis accedere, *Originibus Romanorum Iavanæ & successioneibus Edomæis, & magnis, multis, claris antiquis testibus, vel uno infallibili teste hæc legitimentur.* Aliàs ab *originibus obscuris in historiâ profanâ ad origines vel successiones Edomæas non V. C. magis in exemplo Romanorum, quàm aliarum gentium.* Incidunt illæ origines in *Châcterem Varronis* $\mu\upsilon\text{J}\nu\delta\upsilon$ inter *Cataclysmum* & 1. *Olympiadem* ubi $\delta\epsilon\chi\alpha\iota\sigma\tau\epsilon\gamma\iota\alpha\upsilon$ magnâ parte sunt $\mu\upsilon\text{J}\nu\delta\upsilon\gamma\iota\alpha\upsilon$: in quibus licet fabulosa videantur multorum Regum sub *Aboriginibus, sub Æneidis, sub Romanis* nomina, non tamen propterea penitus abneganda est illa historia, & substituenda *Esavi genealogia*: neque in formandâ *Latinorum* vel *Romanorum* Republicâ *Evander, Æneas, Romulus* sunt nomina opposita: sed subordinantur & temporum intervallis disparantur in historiâ. Varias gentium migrationes contigisse concedimus: potuisse in illud *Lapheti patrimonium Iavanæum* (prout allegat & *Burgensis, & Rabbini*) etiam intrare *Edomæos*, facilè damus. Unde autem constat 1. *immigrasse, & quidem 2. amplissimo numero, adeò ut 3. totam denominare potuerint Italiam, & orbem Romanum facere Esaviticum, &* quidem

quidem 4. ita immigrasse ut non emigraverint: sed etiam nunc ser-
vent in Italiâ & orbe Romano avitum nomen & Sangvinem, & 5.
idem extenderint deinceps ad totam Christianam Universitatem?

Concl 8. Detur ex historiâ divinâ aliquid certi de illâ Ro-
manorum genealogiâ Edomââ, vel magnis & antiquis Autoribus
legitimetur illa, & non obstabit obscuritas domestica in historiâ
profanâ, quin hîc potius postulare licebit, uti vel certiora ex archivis
suis proferat Roma, vel admittat se Esavi sobolem. Sed hîc Rabbînus
deficit. Caput 10. Genes generalius est, quàm uti ex illo speciales
deducantur nationum gentiumq; origines & vetustæ stemmatum
derivationes. Sed &, si in illo Romanus Edomæus, dandus esset in
Semo. At, fatetur Rabbînus, dandos Romanos, Italosq; omnes
in Japheto. Capite 36. Geneseos, memorantur quidem Esavitæ
s. Edomæi veteres, & sub triplici Classe 1. & 3. Ducali 2. βασιλικῆ s.
Regali nominantur Autores Edomæi: sed in illis nullus ostendi-
tur Romanus s. Romanæ gentis sive instaurator, sive amplificator.
Isidorus allegatus à Doringio & ex Doringio à Rabbîno nihil pro hoc
probat. Dicit ille: Ipsius Urbis Roma originem 5. anni V. C. ratio-
nem obscuram esse. Infulsa Doringii Crîsis, qui exinde conatus te-
futare Burgensem, addito argumento: De re multum dubiâ non est
facienda demonstratio. Atque hæc de origine Romanorum est talis. E.
Non demonstraverat Burgensis: sed ex mente Hebræorum Lira-
nus. Peccaverat ergo Hîc in re tam incertâ ex mente Hebræorum
certi aliquid definiens: non Ille negans & ἐλεγκῶς procedens.

Concl 9. Sed unum pro illâ genealogiâ Romanorum Esavi-
rica infigne affert Rabbînus, de quo nunc videndum. Allegat
Iosephum filium Gorion, & ex illo historiam funerationis Iacobi, in quâ
bellum fuerit Esavitis cum Iosepho magno cum apparatu Ægyptio-
rum paritèr & Israelitarum proficiscente ad procurandas in terrâ
Canaan magnificas Iacobi Patris exequias. In ipso sc. itinerrario
occurrisse Iosepho infestis armis Principes Edomæorum pugnatu-
ros pro jure sepulchrali debito potius Esavo primogenito, quàm Iacobo: Cæterum
victos illos à Iosepho, & casos partim, partim captos, & in Ægyptum à
Iosepho Victore abductos, quos inter fuerit Zepho Eliphasi filius, Esavi ne-
poc

pos (qui memoratur Gen. 36. 11) qui, occasione datâ inde elapsus ad Africa & Carthaginiam Regem, & ab hoc summus bellator castris prefectus trans mare ad ipsos Italos defecerit, apud quos primò belli Dux delectus, cum magnis ubique victoriâ inclaruisset, paulò post primus Rex universa Italiae, ipsiusq; adèd tunc continentis Sicilia sit creatus, & cum natalitium sibi nomen fuisset Zepho vel Zephi (vid. sup. & 1. Chr. 1. 35.) immutatâ appellatione: sed non significatione זאנוס & שטורנו i. e. Ianus & Saturnus sit appellatus. Huic per 50. annos Regi Campania, & Conditori Genue (גינוכא) successisse deinceps Filium, & longo ordine nepotes, quos inter unus Magdiel auspicator extiterit Urbis Roma ante Romulum, qui deinde manibus & portis Romam amplificaverit. Sub illis adèd in Italiâ Regibus Sangvine Edomais, Italiam Edomæorum colonis insignitèr auctam, confluentè eò numerosâ Esavi sobole.

Concl. 10. Subsistendum hîc paulisper. Videndum quid de illo Gorionidâ? Rabbini illum Iosippum ben Gorion, quem vocant, cum Fl. Iosepho Matathie Filio, Sacerdotali dignitate fulgidissimo confundunt, & laudes Iosepho huic debitas, ad Iosippum illum Gorionidam æquè transferunt, ac errores Gorionidæ, illi imputant. Malè confundi illos genealogiâ, dignitate, stylo, annis, argumentis, fide historicâ discretos Scriptores, & Gorionidam illum non nisi זאנוס אשורני quædam illus generosoris Iosephi habere, de cœtero nugamentis Rabbiniis refertum & pro ingenio degenerantis Synagoge vel 600. post illum annis compilatum jam supra meminimus. Patet inde, quanta totius superioris historiæ Autoritas, & quâ fide Iosippum illum המספרים זאנוס f. PRINCIPEM HISTORICORUM Rabbini appellaverit. Descripsit accuratè historiam funeralem Jacobi & itinerarium Iosephi summus & vetustissimus Historicus Moses: quare rem tam prodigiosam, & illos Iosephi triumphos tacuit, qui de cœtero pompam illius itineris non tacuit? Scripsit historiam universæ antiquitatis Judaicæ Fl. Iosephus. Quare in historiâ funeris Jacobi ne verbulo quidem tantum prodigium historicum expressit? Nondum sc. tunc illius historiæ vel traditionis ulla fides obtinuit. Sed post intervallum grande demum totum illud *μυστήριον ἀνομίας* processit, idq; sub illius Iosephi nomine. *Sepulchra*

Sepultura autem Jacobi adeo cruenta Esavitis, & triumphali Hebraicis tacenda nec à Mose erat, nec à Fl. Josepho. An autem illa de loco sepulchrali & funere pugna convenit Edomæis, quorum Conditor Esavus vivo Jacobo patrimonium cesserat, & in montana Seir concesserat? An probabile, Josepho cum ingenti Ægyptiorum turba ascendenti ad locum sepulchralem occursuros bellumq; adeo potentissimæ tunc Ægypto moturos pauperculos quosdam Esavitas, quorum in universum ætas vix seculum habuit, neque numerus aptus bello supra centenarium?

Concl. II. Zepho ille intra 6. annos ab illo prelio & Jacobi sepultura memoratur in Italiam fugisse & Itali regni Conditor extitisse: ac juxta Rambam allegantem Gorionidam, & alios, Zepho ille omnibus diebus Josephi in carcere Ægyptiaco detentus fuit, & non nisi mortuo Josepho excesserit Ægypto. Inter Jacobi sepulturam & Josephi mortem intercessere anni 54. Totidem ergo annis serus magis venerit Zepho in Italiam, & illis adhuc addendi anni Zepho Africani vel Carthaginenses, quos nominavit Rabbinus: & 60. adeo annis post funeratum Jacobum demum venerit in Ægyptum Zepho. Patet inde, quo loco habendus triumphus Rabbini Chronologicus, quando annum adventus Jani vel Saturni in Italiam, dicit poni 1500. קודם לירדת הנוצרי i. e. ante Nativitatem NAZARENI, qui si abstrahuntur de annis Mundi: ascendendi dicit ad annum 6. à sepultura Jacobi, qui 6. anni in Ægypto & Africa ab illo Zepho fuerint exacti, antequam venerit in Italiam: atque ita, inquit Rabbinus, האמת צר משכים מכר (Veritas iterum ab omni parte convenit. At non saltem propter superius obstaculum non convenit: sed & non convenit chronologicè annorum mundi & anni natiuitatis Jesu comparatione. Initia regni Aboriginum, ad quæ Janus pertinet, ad A. Mundi 2622. ascendunt ante Annam Christi primum 1336. Annus mortis Jacobi est annus mundi 2255. ante Christum 1693. Annus Zepho fugientis in Italiam foret annus mundi 2261. ante Christum 1687. Erravit adeo Rabbinus semel in 164. annis, quos anticipando annos Jani, addidit, semel in 187. annis, quos annis fuge Zepho abstulit, ac si sc. 1500. annus ante natum Christum fuerit 6. à Sepultura Jacobi,

Dddd

Jacobi,

Jacobi, cum sextus ille fuerit ante Christum 1687. inter quem & 1500. Intercesserunt 187. anni, adeo ut ille 1500 fuerit 6. ante vocationem Moysi & Exodum Israelis, quando jam 193. annis mors & exequia illæ magnificentissimæ Jacobi antecesserant.

Concl. 12. Juxta Ramban allegantem Gorionidam & alios, hic Zepho fuerit primus Rex Romæ & Conditor Templi I. & maximi. Juxta Abrabinel allegantem Gorionidam is fuerit Magdiel. Fuit autem Zepho ex Dynastiâ I. Ducali Esaviticâ, inter quem & Magdiel intercessit integra Dynastiâ βασιλική, octo Regibus qui regnarunt לפני מלך מלך לפני מלך i. e. antequam regnaret Rex filiis Israelis, incluta. Magdiel autem ille in Dynastiâ 3. Ducali & quidem decimo demum loco inter Duces appellatur. Duces illos XI. quorum Dynastiâ post Reges memoratur, Regibus etiam successisse, atque adeo post 8. illos Reges Edomæorum, qui ut plurimum fuere alienigenæ, imperasse ex 1. Chron. 1. ubi historia Esaviticæ Mosaica est recapitulatio, constat. Discernendi adeo anni quoque horum Ducum ab annis illorum Regum. Fatemur, dubium de termino præciso chronologico annorum Regum. Sunt ex Christianis, Drusius, J. & Trem. qui terminum ponunt in anno 1. Imperiali Moysi velus Gubernatoris primi & ordinarij: Supponunt illi Gen. 36. 31. quando dicuntur illi Reges imperasse antequam regnaret Rex filiis Israel, per Regem intelligi Moysen, prout alibi Rex in Jeshûrun appellatur Deut. 33. 5. & ipsi Judices, propter majestatem imperialem & auctoritatem βασιλικήν, etsi sine titulo usurpato, Reges generaliter appellantur Jud. 17. 6. c. 18. 1. Sunt alii, qui ad Saulem & Dynastiam politicæ Judaicæ βασιλικήν referunt, juxta quos inter Zepho ad A. M. 1261. & primum in Dynastiâ Ducali אלהיך s. Principem ad A. M. 2880. intervallum intercederet 619. annorum, & ab hoc adusque Magdiel intervallum amplius. Probamus omninò vocem מלך de Regibus propriè dictâ, quales fuerunt jam inde à Saule, intelligendam: prout in אלה המלכים & אשר מלכו Reges majestate, & titulo Regali notantur, contradistincti illis אלהים s. Ducibus, Principibus Edomæis, quos demum recenset Moses

Moses Gen. 36. 40. & per מלך מלך contradistingvit ab מלך מלך v. 31. Ita eodem modo se habet ibidem *Rex Israelis*. Ceterum non V. C. E. terminus Dynastiae βασιλικῆς illorum Regum dandus est in initiis regni Israelis vel paulò ante illa. Non dicitur ער מלך מלך: sed לפני מלך: non *adusque*, vel *Donec*: sed: *Antequam*. Omnino Moses ibi *Genealogiam* scribit *Historicam*, non *Propheciam*: neque nominat sive Reges, sive Principes post mortem suam per 400. annos regnatos in Edomā. Dandi adeò & Reges, illi & מלכֵי אֶדוֹם s. *Principes Esavitici*, quos inter penultimus fuit *Magdiel*, adusque annos propinquos *immigrationi Israelis in terram Canaan*, ubi jam *Rex Edom* celebratur in historiā Mosaicā Num. 20. 14. atque adeò nova obtinuit Dynastia βασιλικῆ. Nihilominus etiam sic inter *Zepho* & *Magdicem* ad minimum dandi anni 200. Unde constabit, quo loco habenda sententia superior Rabbini.

Concl. 13. Meminit regni *Africani* & *Carthaginis* *Abrabinel*: Unde autem probabitur in illà atate tantam jam fuisse potentiam regni *Africani* vel *Carthaginis*, cum 500. circiter à γλασσοσυγχεσθῆς *Babylonicā* & 600. à diluvio saltem intercessissent anni? *Carthago Tyri Colonia* à *Didone* condita. *Dido* autem *Tyria* longè post *Davidem* & *Salomonem*, quorum *Confederatus* & *Frater* *Rex Chiram* celeberrimus fertur in *Historiā sacrā*: sed & longè post *Ishobalum* *Izabelis* *Genitorem*, *Achabi* *Regis* *Socerum*, *intercedentibus* inter hunc & *Pygmalionem* (à quo, occiso *Sichæo*, *Sacerdote* *Herculis*, & *Marrito* *Didonis*, exul facta *Dido*) *Badezoto*, *Metrio*, *Belo*, *Barea* & si qui alij, in *Africam* profuga, ibidemq; solum dictum *Tauri* de nomine *Byrsam* *mercata*, condidit *Carthadam* i. e. *Urbem novam* s. קרתא חדתא, unde metropoli celeberrimæ nomen *Carthaginis* famosissimæ tum bellis *Syracusanis*, tum imprimis *Romanis* *Punicis*. Incidit fuga *Didonis* in A. M. 5060. *Jacobi* *Sepultura* & *captivitas* ac fuga *Zepho* juxta *Rabbinum* in A. M. 2255. atque adeò 805. annis demum post *Sepulturam* *Jacobi* *Dido* venit in *Africam* & *initia* deinceps dedit *Carthade* s. *Carthagini*. Et tamen anno *Sepulturæ* *Jacobi*

Dddd 2

captus

captus Zepho, & carcere Ægyptiaco elapsus profugerit ad Regem
Carthaginiæ bella tunc gerentem cum Latinis. Tempore mortis
 & sepulturæ Jacobi nondum ipsa *Tyrus* (sed *Zidon* saltem, cujus in
 historiâ Genes. & benedictione Sebulonis Jacobæâ Gen. 49. men-
 tio) extitit, quippe quæ 440. circiter annis post Sepulturam Jacobi
 demum condi cœpit, 240. annis ante templum Salomonis, condita.
 At Carthago Tyri filia & præcipua colonia. Ita sc. ante matrē Filial
 Sed & apparet inde quæ de amoribus *Ænea* & D. donis ipsiusq; *Æneæ*
naufragi hospitio apud Didonem Africanam Virgilius cecinit, l. 1. & 4. *Æn.*
fabulam esse. Venit *Æneas* in Italiam 300. circiter annis, ante-
 quam fugit Dido in Africam, ibiq; exstruere cœpit suam Byrsam
 s. Carthadam. Et tamen *Æneas* naufragus *Ilium in Italiam portans*
 & ad litora Africana palans ingentia vidit

Mœnia surgentemq; nova Carthaginiæ arcem
 & quàm Regina ad templum formâ pulcherrima Dido
 Incessit magna juvenum stipante catervâ.

Concl. 14. Et quid יָנִי eum יָצַו? Ponatur יָנִי atque
 adeò Janum ex Hebræorum יָנִי esse, sic quidem dabitur aliqua
 convenientia cum Saturni vocabulo, si hoc אֶסְתֵּר atque adeò scri-
 batur סְתֹרְנוּ; at nulla cum שְׂטֹרְנוּ à rad. שָׂטַר. Si יָנִי
 scribatur & rad. יָנִי nihil apparet commune cum שְׂטֹרְנוּ vel
 סְתֹרְנוּ, vel יָצַו. Sed &, ex abundantia, si detur in יָצַו signifi-
 onem esse operiendi, in nomine Jani, si scribatur Hebraicè יָנִי &
 Saturni, si scribatur Hebraicè סְתֹרְנוּ abscondendi, ita ut nomen
 utrumque significet *Κρύπτειν* s. Absconditum, vel abscondentem, ab-
 sconditorum revelatorem, mera foret illa, quales multæ passim oc-
 currunt, allusio, ex quâ probare velle Zepho illum esse idem individu-
 um, quod sub Jani & Saturni appellatione veniat in historiâ Roma-
 nâ, inepti Disputatoris est.

Concl. 15. Certum est conditam Romam circa *Jothami tempora*.
 Et, licet controversiâ non careat annus urbis conditæ, non tamen
 illa ingentium est intervallorum, aliis ponentibus annum mundi
 3187. aliis 3192. vel, uti ex hypothesi anni 620. ante natum Christum
 numerandi

numerandi anni 32. Urbis condita, Hispani, 3197. At ætas Magdielis collocanda circa tempora Exodica inter A. M. 2454. & 2480. (ostendimus jam supra Dynastiam illam Regalem & Ducalem Esaviticam, quam Moses deducit Gen 36. jam inde ab annis Esavi generantis non nisi adusque tempora ingressi Israhel in terram promissam proxima extendi & 346. annorum intervallis absolvi). Intercedent adeo vel 700. & ultra anni inter Magdiel & initia Urbis Rome conditæ. Magdiel ille vixit ante Mosen. Urbs Roma 7. ferè seculis post Mosen demum condita. Sed & confusus ille Edomæorum in Italiam, in Urbem Romam, velut Magdielis terram, quando? an ante Mosen? Et unde hoc? Quis Historicus antiquior Mose? An probabile Edomæos tot ac tantas intraz. secula emisisse colonias? An id convenit vaticinio Noachi de amplificando Japheto? Pulchrè Eusebius Pamphili λ. π. Canonum Chronicorum p. 13. post numeratas Japheti portiones subjungit: ἐν Ἰσραὴλ ἔτι πολλὰ τῶν τῶν Ἰσραηλῶν ἔθνη ἔσονται. Πλάθονται ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἕως οὗ. Τὴν πᾶσαν γὰρ Εὐρώπην καὶ μέρος τῆς ἀσίας μετέστανεν ἡμεῖς. Διὸ καὶ εἴρηται. Καὶ καθ' ἑαυτὴν ἔστιν ἐν οἷς σκλωώμενοι τὸ σημεῖον. Ὅτι μόνον δε ἀλλὰ καὶ τὸ ἀναγωγικὸν τῶν ἰσραηλῶν. ὅτι πᾶσα ἡ μερὶς τῶν Ἰσραηλῶν σχεδὸν πᾶσι βασιλείαις καὶ τῆς εἰς Χριστὸν τὴν ἀληθινὴν Θεὸν ἡμῶν πίστεως πεποιτεῖται ὅτι τῶν σκλωώμενοι τῶν Ἰσραηλῶν, οἷον καὶ ἐξ αὐτῶν ὁ Αβραάμ καὶ οἱ πατέρες αὐτοῦ, ἐξ ὧν καὶ αἱ λοιπὰς ἡγεμονίας εἰς Χριστὸν ἠγεμονία σαφῶς ἡραλογεῖται. Rectè urget Eusebius illud Japhetidarum privilegium, per quod Romanis potius conveniat præter principalem possessionem Europæam, participatio Asiatica, quam Edomæis Semi posteris possessio Romana quippe Europæa. Et conveniret hæc magis Jacobo de innumerabili semine confirmato, quam Esavo.

Concl. 16. Urget Rabbinus consensum Annalium Romanorum, in quibus ΔΙΩΝΥΣΙΟΣ s. Janus Rex Italie primus, divinis honoribus cultus, idemq; mense anni primo donatus & Saturnus appellatus, de cujus tamen origine, steremate, populo, alium silentium, nisi quod testentur Ja-

num venisse in Italiam ex plagâ orientali, quod faciat pro Gorionidâ: prout etiam, quod annum adventus Jani ponant 1500. ante natum NAZARENUM qui si abstrahantur ab Annis M. perveniri ad annum 6. è sepultura Jacobi, ut adeo adventus Jani sit adventus Zepho in Italiam ex Edomâ orientaliter Ægyptum & Africam. Urget celebrari inter primos Italia Reges LATINUM אֱלִיפָאֵס Auctorem Lingua Latina, qui pariter Esavita vel Edomeus fuerit: apud Edomæos quippe אֱלִיפָאֵס וְהָיָה לְיָסוּף אֶתְּמָרָה 1. frequentissimum hoc nomen fuisse, probat ex Affine Eliphasi, cujus nomen LOTAN memoratur Gen. 36. 12. 22. Ita Rabbini pro probandis Romanis gente Edomæis.

Concl. 17. Erratum Chronologicum de 1500. annis jam supra ostendimus. Nec initia regni Aboriginum, ad quæ Janus pertinet, ascendunt ad Annum a. N. C. 1500. sed ad Annum circiter 1336. vel 1326. Nec anni fugæ Zepho ex hypothesi Rabbini dandi 6. annis post sepulturam Jacobi, descendunt ad 1500. sed ascendunt ad 1687. Annus ante natum Christum 1500. non incidit in annum 6. à sepultura Jacobi: sed 193. post funus Jacobi. Nomen Lotan Chorzum est, Sciriticum, non Edomæum: nec ullus ibi Edomæus appellatur LOTAN sive in Dynastiâ βασιλικῆν sive ἡγεμονικῆν: sed v. 22. inter Sciritas mentio sit alicujus Timna, quæ fuerit Soror Lotan לוֹטָן אֶתְּמָרָה; cumq; Concubina Eliphasi, ex quâ huic natus Amalek, memoretur eodem nomine Timna, conclusum exinde LOTAN illum Affinem Eliphasi: cœterum, dubium adhuc an eadem Timna quæ velut Concubina Eliphasi notatur v. 12. ut Soror Lotan v. 22. ut denominans primum in Dynastiâ ἡγεμονικῆν Principem לוֹטָן אֶתְּמָרָה v. 40. Notatum in Glossis Lyrani in Hebræo nomen illud quod Latine nullo sono enunciationis distinguitur, discerni: Cœterum discretio illa non nisi puncti - in v. 12. - in v. 22. & 40. est, quod ex accentuatione in 1. Munach, in 2. Sylluk, in 3. s. Twir facile conciliatur. Dubium æquè de mulieribus Esavi, quæ in c. 28. 9. ita repræsententur.

1. JHUDITH filia Beeri Chittita.
2. Bosmath filia Elon Chittita.
3. Mabalath filia Ismael Soror Nebajoth.

At in

At in c. 36. Genes. ita.

1. Adab filia Elon Chittita.

2. Obalubamah filia Ana.

3. Bosmath filia Ismael Soror Nebajoth.

Sed & **אובלובמה** s. *Oblufama* v. 2. 18. Uxor est *Efavi* v. 25. Filia *Ana*, *Chorea*. An eadem? Pro Affirmativâ facit quod v. 2. quoque vocetur filia *Ana*, pro negativâ quod in v. 2. quoque vocetur *Filia* i. e. *Neptis Zifon*. Si ergo *Chorea*, non fuerit eadem *Oblufama* v. 2. 25. quia hæc neptis *Seir* ex *Anab*, & Soror *Dischon*: illa proneptis *Seir*, neptis *Zifon* filia *Anab* inventoris mularum. Vix autem probabile per annos, duxisse *Elphasem* *Efavi* filium *Lotani* primi Ducis *Chorai* Sororem, ipsum autem *Efavi* *Lotani* fratris, *Zifonis* i. e. tertij Ducis neptem ex *Ana*. De quibus omnibus videndum, antequam nomen *LOTAN* statuatur ex *Chorazâ* factum *Efaviticum* vel *Edomiticum*.

Concl. 18. Quæ de *Jano* divini honoribus culto, & mense donato Rabbiaus habet, nihil ad probandam genealogiam Romanorum *Eddmæam* faciunt: nihil ad probandum live illum *Zepho*, live *Magdalem* gentis *Romana* conditorem vel instauratorem. Pulchrè in *Chronicis* *Euseb.* ἐκ τῆ Φυλῆς τῆ Κάφεθ ἐγένθη Σερεχ ὅστις πρῶτος ἤρξατο τῆ ἐπιλωσιμῆς καὶ τῆ δογματικῆς ἐπιλωλατρείας. αὐτὸς γὰρ καὶ εἰς τὴν αὐτῆς οὐδὲ πάλαι χρομῆρας ἢ πωλεμιστῆς, ἢ ἡγεμόνας,

καὶ ἡ παράστασις ἀδελφῆς ἢ ἀδελφῆς ἀξίου ἐν τῷ βίῳ τῶ μνημοσύνης, καὶ ὡς ὄντας αὐτῶν προπάτεραι ἀδελφῆσι σελῶν ἐπίμειναν, καὶ ὡς θεῶς προσκυνοῦσαν αὐτὰς καὶ ἐβυστίαζον. οἱ ἣ μὲν αὐτῶν καὶ θρωποὶ ἀγοῶν περὶ τῆ προγόνων γάμων, ὅτι ὡς προπάτεραι καὶ ἀραθῶν εὐρετὰς ἐπίμειναν μνήμασι μόναις, ὡς θεῶς Ἰπικρανίης ἐπίμειναν καὶ ἐβυστίαζον αὐτῆς. ἡ δὲ τῆ δόξα τῶσπιος χημῆς ἔστιν. ἐν τῆ ἱεροδικαῖς αὐτῶν βίβλοις ἐπίστατο πρὸ ὀνόματι αὐτῶν μὲν πλῶτῶν καὶ κατ' ἐκείνου τὸ κακερὸν εὐρτιῶν αὐτῶν ἐπέτελλεν, λέγοντις τὰς αὐτῶν ψυχὰς εἰς τὰς τῆ μακάρων νήσους ἰέναι, καὶ μηκέτι κρινεῖσθαι ἢ καίεσθαι πυρὶ. καὶ διέ-

μνημο

μειναι εως τ̄ γενων θαρρᾱ & παρ̄ Αβραμ̄ ταυτα.
 Summa est: Jam inde à Serug (quem gente Japhetidam vocat Eusebius cum Semida fuerit) auspiciatore Idololatriæ, obtinuisse, uti sive bellatores invicti, sive Rectores populorum incluti, sive aliis magnis facinoribus celebrati, velut Antecessores primorum meritum à posteris, aris, columnis &c. colerentur. Cæterum minus rectè illud progenitorum institutum intellexisse posteros, & quod ab illis non habebatur nisi μνημονικὸν s. memoriale, uti sc. Antecessores & præclari rerum inventores viverent in præclaris & duraturis posterorum recordationibus, illud ab illis, qui succedere, posteris habitum, velut illi ipsi Dii supra cœlestes, & tanquam veri Dii religioso cultu & sacrificiis colendi essent. Subjicit deinde Eusebius veterem ritum *Apotheoscos* vetustæ, quæ ad usque *Abrahami Patrem Terach perseveravit*, & rectè laudat *Sophoclem unius DEI Creatoris cæli, terra, maris Confessorem*, qui illam apotheosin, per quam *Ἰουσίας καὶ καλὰς πνευγύρεως Ἰεῶν ἀνοήτως ἰούχουσι* tribuit *Ἰνῆσις πολλοῖς καρδία πλοκαωμῆδους*.

Concl. 19. Dicit Rabbini: JANUM & SATURNUM unum idemq; individuum fuisse, impositio hoc nomine à fide Sabbaeo s. Planetâ, qui præest diei Sabbatico. Saturni fortè nomen à שבת Hebræorum in significatione Moderatoris Rectoris, deducit, quod à שבת deductum ex hypothesi conciliandi quodammodo Zepho à rad. שפץ, & Jani à rad. יני, Saturni à rad. שבת supra posuimus. Sed ad illud parum interest in præsentii. Uti & quod Janum dicis advenisse in Italiam ex Oriente: & annales Romani nihil habeant certi de stemmate Jani vel Saturni. Nihil hæc obtinent. Fatemur in tantâ vetustate non certam præfulgere historiæ profanæ lucem. Sed an certiora ullo antiquo teste armatus profert Rabbini? Janum & Saturnum unum idemq; Veteribus omnibus individuum fuisse falsum, neq; id probat Rabbini. Saturno adveniendi hospitium datum à Jano. A Saturno ipsi Jano hospiti *τινὶ γῶσιν τ̄ μελλοντων καὶ παρῶντων* s. notitiam præteritorum & futurorum redditam s. revelatam, atq; inde hunc *ἀποσπον* s. bifurcitem, τ̄ μὴ σπισω, τ̄ δ' ἐμ-
 ωροφεν

Ἰανὸν pingi, mensē ab eo *Januarium* dici & primum anni haberi memorant Scriptores celeberrimi. Juxta quos adeo alius *Janus*, alius *Saturnus*, & adventus ille fuerit *Saturni* non *Jani*. Lactant. l. i. *Janus Saturnum errantem suscepit, cujus rei argumentum sunt nummi veteres, in quibus est cum duplici fronte Janus, & in altera parte Navis.* Quod de numismatis meminit, non adeo liquidum. Primum *Janum* νόμισμα χαλκῆν χαρῆζατο. s. aureum numisma signantem scribunt Veterum plurimi, unde numismatis Græcorum mansisse illas figuras, unius quidem lateris πρὸς ὦρον δικέφαλον, alterius unum ex inventis, e. c. coronam, pontem, navim, testis Athenæus l. 15 juxta quem primus *Janus* æreos nummos illos percusserit, quod *Plin. Plut. Varro* negant, rudis æris usum ponentes adusque *Servium Tullium*, cujus primum permissu pecora βῆν πρὸς ἄλιν. Cum nummi ærei signati. Cum Athenæo facit *Macrobius* l. i. Saturn. ponens in uno latere numismatis effigiem *Jani*: In altera navim, vel prout habet *Plut.* in probl. πῆ μὲν Ἰάνον διπρὸς ὦρον, πῆ δὲ πλοῖον πρὸ μῦλων ἢ πρὸ ἄρας. s. ab uno latere *Janum* bifrontem, ab altero, proram aut puppim, ut tamen statuat in *Jani Saturni*, memoriam posteris temporibus his notis *Jani* bifrontis & rostrinavis, as signatum fuisse. Patet inde quid *Ovid.* l. i. *Fast.* voluerit hæc scribens:

Multa quidem didici: sed cur navalis in ære
 altera signata est, altera forma biceps.

Item: At bona posterius puppim signavit in ære
 Hospitis adventum testificata DEI.

Quæ de mense primo committimus. Antiquissimis tamen Romanis principium anni, qui describebatur 304. diebus, *Martium* fuisse, testes *Quintilis* & *Sextilis*.

Concl. 20. Licet ergo obscurissimum, imò Chronologiæ contrarium, dicere illum *Zepho* fuisse *Janum*, vel *Saturnum*: *Magdalem* fuisse *Conditoem Urbis Romæ*, utrumque autem illum ex *Edomæo Duce* factum Regem & Imperatorem Romanum, tamen si ex abundanti illud detur, an propter unum *Zepho* & alterum *Magdalem* natione *Edomæos*, universa *Roma*, imò *Italia*, & per illam deinceps Imperium, sed & amplius, *Universitas Christianorum*, quippe

Eccc

cujus

cujus sub illo Imperio flos quondam, denominanda *Edomæa*? An ipse *Julius Caesar* & *Titus Vespasianus* propterea *Edomæi* & *Eſavi Soboles*? Dicit *Rabbinus*, immiſſaſſe *Edomæos* alios, numero multos. Sed dicit ſaltem: nullo antiquo teſte probat. *Legiſtatores* vel *Reſtores* non inferunt nomen ſua nationis illi nationi ad quam vocantur per *Senatus Conſultum*. Propter *Darium Medum* non deſiit Imperium *Babylonicum* vocari *Babylonicum*: nec propter *Trajanum Hiſpanum*, & primum *Cæſarum peregrinum*, Imperium *Romanum* vocatur *Hiſpanicum*, ita ut omnes *Romani* ſint *Hiſpani*: nec propter Regem ex *Flandriis*, *Venetis*, *Hieroſolymitanis* Imperium *Græcorum* vocatur *Hieroſolymitanum*, *Flandricum*, *Venetum*. Non propterea, quod à *Venetis* *Legiſtatores* acceperint vel *Leges*, *Tremezeni*, *Roxolani*, *Tunetani*, illi populi acceperunt nomen *Venetorum*.

Concl. 21. Notat *Moses Maimonides* in *More Nebochim* l. 3. c. 50. Ex omnibus illis vetuſtis Regibus *Edomæorum*, qui nominantur *Gen. 36. à v. 31.* nullum fuiſſe gente *Edomæum* אין אחד מהם מן אדום, unde ſit quod *Moses* ſingulis Regibus ſpecialeſ ſubjungat patriam ſ. Urbem natalem מרחם אדום ומרחם ארצותם ſc. *Bela* ex *Dinbaſâ*, *Joſaf* ex *Bozrà* &c. פלני מפלני &c. Neque abſurdè monet ibidem *Rambam* rationem illius recenſionis Regum *Edomæorum* *Moiſaicam* eſſe obligationem majorem *Israëlis* ad obſervandam Legem Regiam *Deut. 17. 15.* Non poteris ſuper te conſtituere *Virum alienigenam*, qui non ſit frater tuus. Addit: לא המליכה אוספה איש שאינה מן חסם שלא צער אותה צער גדול או קטן i. e. Nulla unquam gens Regem ſibi præfecit ex aliâ gente, qui non illi ſive multum, ſive exiguum ſaltem doloris intulerit. Et nihilominus propter illos alienigenas Reges non deſiit gens ipſa *Edomæa* appellari, non tranſiit in nomina nationalia ſuorum Regum: Sic propter unum *Herodem Idumæum*, non deſiit *Judeorum Sceptrum*, neque *Judei* propterea omnes *Idumæi*, etſi hujus exempli alia ratio, ex *Lege*. Non abominaberis *Edomæum*, quoniam frater tuus eſt. Unde quaeritio: An *Lex ſuperior* de non eligendo alienigenâ in *Rep. Israëlis*, excludat quoque *Edomæum converſum*? Alia ratio, ſi gens ſine capite, hoc vel abdicato, vel mortuo, tranſeat in corpus potentioris populi & ſubjiciat

subiciat se Regi ac regno alicui eminentiori, ubi salvo nomine nationali transit quoque in titulum communem Imperialem: cœterum dicere non potuit *Rabbinus*, nec asseverare ausus: *Romanos Europæos Rempublicam Edomæis Asiaticis, & horum Regibus unquam subiecisse*: qui illum palantem perfidumq; *Zepho* & post aliquot secula *Magdiem* immigrantem in Italiam ex suo *Gorionidæ* objicit, iisdemq; *Roma & univ. Italia* dominium à populis Italis oblatum fingit: imò qui per illos *Zepho & Magdiem* immixtos saltem statuit Edomæos primis Italiæ Incolis Javanæis sc. *Cittæis*, quomodo & Chr. Euseb. Οἱ ἡδὲ Ἰωραὴν κίπτοι, ἐξ ἧ λατίνος οἱ καὶ Ρωμαῖοι.

Concl. 22. Resolvitur tota Historia in miserum *Gorionidam*, de quo jam sæpiusculè judicium dedimus. Confundunt illum Judæi cum *Fl. Josepho Matathie Sacerdotis Filio*, & quas huic laudes Historicas deberi, negare non possumus, illas ipsi adscribunt suo *Josepho* vel *Josippo Gorionidæ*, qui, ut paucis dicamus, dum abbreviator vel epitomator *Josephi* γησιῶς esse voluit, & *Rabbinicas* sæpè nugas ac fabulas interuit, fuit *Castrator & Transsubstantiator veri Josephi*. Autor *Zemach David*: *Josephus*, inquit, *filius Gorion Sacerdotis* כהן מוחסי ושועי הכהנים שבררושרה i. e. ex nobili & opulentiâ stirpe *Sacerdotum Hierosolymitanorum ortus*. Fatemur, verus *Josephus* sacerdotalem Characterem habuit: at *Gorionidæ* ille non habuit, qui fateatur sibi non licuisse ingredi sanctuarium, cum non sit *Sacerdos*. Dicit idem Autor *Zem Dav.* ad A 829. mill. 4. *Josephum* fuisse משה מלחמה s. tinctum in belli Ducem. Fatemur talem fuisse *Fl. Josephum*: militavit, dum militavit contra *Romanos*, fortitèr: at *Gorionidæ* ille nullibi in illorum bellorum historia clarus. Dicit idem, fuisse *Vrum sapientissimum, iustum, qui aliquot seculis antecesserit sapientes Gemarie* רמיה את כל הנעשה, רמיה & rerum suâ ætate gestarum ἀνέτης fuerit, unde plenam mereatur fidem אמתו לסופר הכתובי אמתו מחוקקו i. e. Non est cur eum referre debeamus inter *Scriptores minus fideles*. Fatemur, ita & nos sentire de vero *Josepho*, cujus libros *bibl orhecâ Romanâ dignatos* vel ἀπὸ δαδέντας ἀπὸ λόγους βιβλιοθήκης ἀξίωσαν.

Ἰωσῆφ; testis Euseb. Pamphili. Scripsit sanè Josephus Græco Ser-
mone: quicquid sit de illo, quod idem Autor meminit *καὶ τῆ πα-
Τεῖα Φωνῆ προεδῆναι*. At in illo Josepho tam sanctè assertato,
ne verbulum quidem de illis Romæ originibus sive incrementis per
Zepho & Magdielem Edomæis?

Concl. 23. Omnino in quantum *Josephulus* ille vehementèr
alicubi fabulosus, & ipsà varietate Codicum suspectus consòna
vero Josepho scribit, auctoritatem illius historicum & nos admittimus:
Cæterum ubi suas addit fabulas, & *Josepho* vero contradi-
ctoria scribit, suspecta meritò illius fides est, nisi auctoritate infalli-
bili, quæ solarum Scripturarum Canonicarum est, alicubi adjuve-
tur. De numero summorum Pontificum V. T. magna inter Rabbinos
ipsoq; Talmudistas controversia est. *Templum primum* non habu-
isse nisi 12. Pontifices ex numero Pontificali 1. Chron. c. 6. à *Sadok* ad
Ibozadak probat Raschi in l. alleg. quem locum tamen Raschii à
sciolo quodam corruptum, probat Autor Meor Enaym ex Comm.
Raschii Thalmudico in Joma. In Templo 2. ad 85. Pontifices nume-
rantur in *Talm. Hierosol. in Gemara Babylonica* plus quam 300. At Jo-
sephus constanter in universum non agnoscit nisi 83. summos Pon-
tifices, sub triplici classe distribuendos, ita sc. ut in classe 1. ab *Ah-
rone*, & *tabernaculo in deserto à Mose* erecto, adusq; *Architectopicam*
templi 1. Salomonis numerentur 13. (ex quibus post Ahronem & Elea-
zarum 4. fuerunt ex familià vel stirpe Eleazaris: cæteri jam inde
sc. à septimo Heli translato tunc in aliam Ahronis familiam pon-
tificatu, ex stirpe Itamar) in classe 2. Pontifices omnes sub templo 1. à
Zadoko, in quo sub Salomone rediit summum Sacerdotium ad fa-
miliam Eleazaris, ad *Ibozadak*, sub quo Casus Zedekiz & lamenta-
bilis regni Judaici, per 410. annos non nisi octodecim. Porro in
classe 3. à Pontificatu *Jhoschua* filij *Ibozadak* & primordiis templi 2. ad-
usq; *vastitatem templi primi* 52. quos iterum sub triplici classe Jose-
phus distingvit, sc. 1. ex his 52. à primordiis Templi 2. usq; ad Regem
Antiochum Eupatorem per annos 414 ponit 15. summos Sacerdotes &
Reip. simul Administratores. 2. Ab illo *Antiocho Eupatore*, qui *Oni-
am* cognomento *Menelaum* summo Pontificatu privavit, adusq; *regnum*

regnum Herodis, numerat 9. Inde 3. ab Herodis Principatu adusque vastitatem templi posterioris 28. Ita numerum 33. omnium summorum in Pop. Jud. Sacerdotum ab Abrone primo, adusque Phanatum ultimum $\alpha\beta\gamma\delta\epsilon\zeta\eta\theta\iota\kappa\lambda\mu\nu\pi\rho\sigma\tau\upsilon\phi\chi\psi\omega\pi\alpha\beta\gamma\delta\epsilon\zeta\eta\theta\iota\kappa\lambda\mu\nu\pi\rho\sigma\tau\upsilon\phi\chi\psi\omega$ & 18. sub templo 1. legitimat Josephus l. 5. Antiq. Jud. c. ult. l. 10. c. 11. l. 20. c. 8. ut non obftet $\epsilon\lambda\lambda\eta\lambda\iota\sigma\tau\alpha\iota\kappa\alpha$ Arithmeticum 1. Chr. c. 6. neq; enim ibi *Catholica est descriptio Pontificalis*, prout ex omisso *Johjada*, qui memoratur 2. Reg. c. 11. *Athalia tempore Pontifex*, colligitur.

Concl. 24. Cum *Josepho* non saltem convenit R. ירחן in Talm. Tr. Joma (etsi sibi non constat in Gemarâ Babylonicâ) & *Seder Olam*: sed etiam allegatur in *Meor Enaym* pro Pontificibus sub templo 1. non nisi 18. גם היוספ/ הנז' אשר היה כהן ובקי במילך i. e. *Etiams Josephus citatus qui fuit Sacerdos & peritus rerum urbanarum scripsit 18. fuisse S. Sacerdotes in templo 1. Ita Josephi velut Gemaricis Doctoribus antiquioris, & Sacerdotis aqve ac Reip. Judaicae Administratoris; fortissimiq; belli Ducis autoritas hic summe aestimatur ab ipsis Rabbinis: quæ omnia cum, prout illi Characteres Sacerdotis, Belli Ducis, antiqui apud Romanos Scriptoris ostendunt, debeantur Fl. Josepho Matathia Filio, Judæi tribuunt suo Josippo Gorionidæ.*

Concl. 25. Ex confusis illis Josephis est quod Bedæ & Africani objectionibus de 70. hebdomadis respondet Abrabinel Com. in Dan. f. 10. p. 7. אני אומר שזרחה המספר אשר זכרו בשם יוספון הוא שקר כי לא נמצא כזה בספר בן גוריון אשר נתנו i. e. *Ego verò dico numerum hunc, quem nomine Josephi memorant, falsum esse. Non enim sic extat in libro Filij Gorion, qui inter nos est. Scilicet non est in vero Josepho, quia non est in Gorionidâ: atqve adeo hanc Gorionidam pro illo ipso habent Scriptore, qui nomine Fl. Josephi celebratur, & ex illo prout est inter Judæos, censeri volunt verum Josephum, quod monstrum erroris Judaici à nobis jam supra est notatum. Invertendum erat. E. Gorionida הונת שקר: neqve sive in Gorionidâ pravè omissa erant Josepho Sacerdoti imputanda, velut ab hoc pravè inserta: sive in Gorionidâ fabulosè inserta*

Eccc 3

habenda

habenda erant, velut ab hoc per errorem omiſſa: neque errata & deliria illius Joſepphi imputanda Joſepho illi genuino antiquiori, & longè miſero illo compilatore Joſephulo generoſiori.

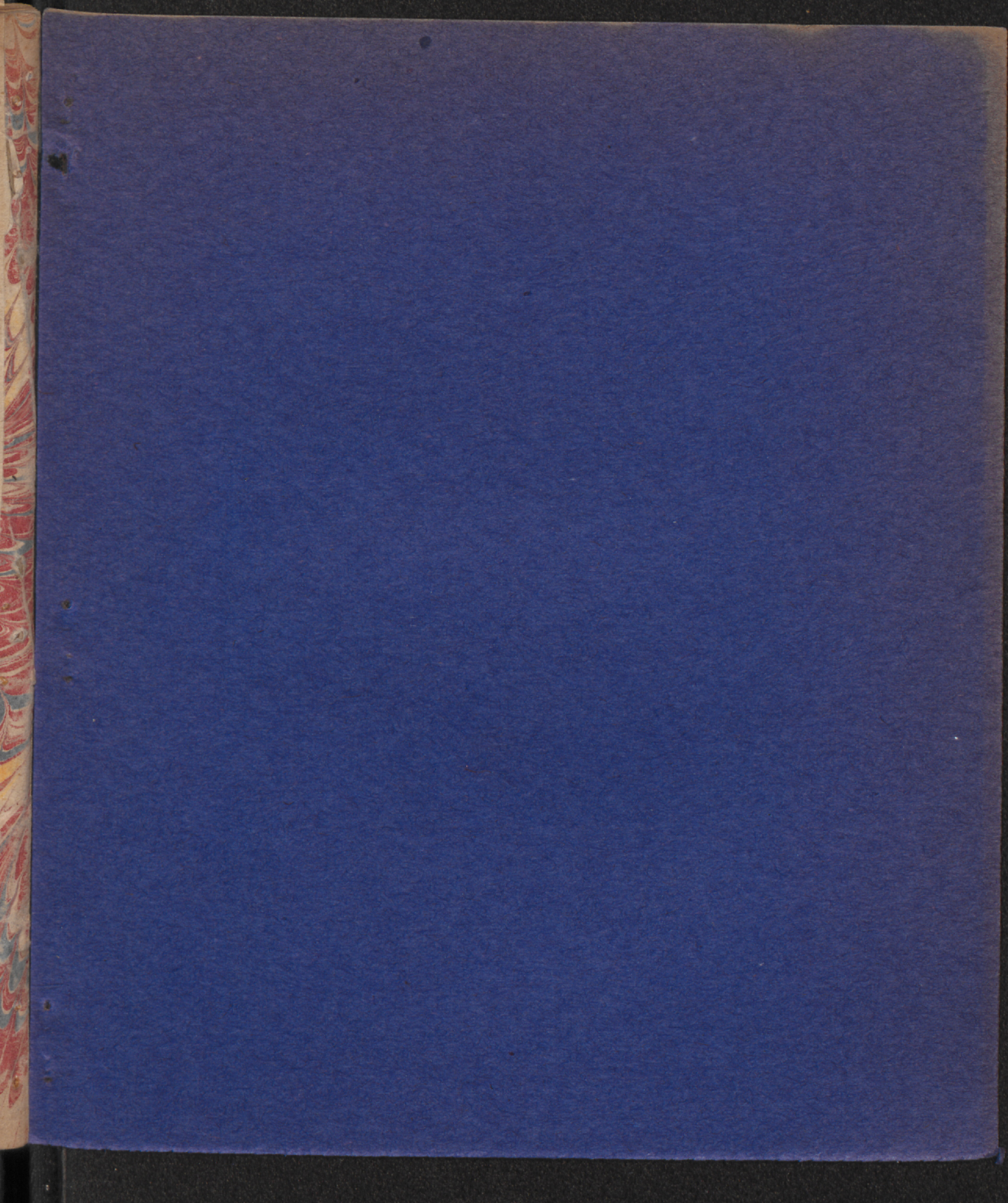
Concl. 26. Sic ibidem Rabbinus idem eribuit Joſepho falſum & Scripturis contradicitorium, quod ſc. ſcribat in *Hiſtoria*, quam Romanis exhibuit, in prælio Jeroboami cum Abiâ cecidiſſe ex caſtris Iſraelis ſub Jeroboamo 50. millia Virorum electorum, cum expreſſè 2. Chr. 13. 15. 17. memorentur cecidiſſe 500. millia Virorum electorum. At ille Joſephus qui Romanis hiſtoriam edidit non meminit πεντήκοντα χιλιάδας: ſ. 50. mille: ſed πεντήκοντα μυριάδας i. e. 50. Myriadas, quas in illâ *Συμμετρή* vix proſtraverint Judei: At 50. Myriades annon quingenta millia? Iterum ergo ſive per *Gorionidam* Pſeudo-Joſephum cujus varias lectiones circumferri jam ſupra notavimus, ſive per pravam Joſephi Græcè ſcribentis verſionem, paſſus à Rabbinò injuriam ὁ γνήσιος Joſephus: ſed ita ut hic triumphans falſum oſtendat Rabbinum, ſive in confuſis Joſephis, ſive in culpata Joſephi *Hiſtoria* Græcè, ac ſi ſcilicet hæc in exemplo illius *Aritbmetica interſectorum Iſraelitarum* aberraret ab *Hiſtoria ſacrâ*. Contra ſive duo planè diſtincti ſtatuantur Autores Joſephi, ſive (quod ex abundantia ponimus) unus idemq; Joſephus & Græcè ſcripſerit ſub nomine Fl. Joſephi, & Hebraicè ſub titulo *Gorionida*, omninò Joſephus qui Græcè ſcripſit, & ipſa *Hiſtoria* Græca genuina hodiè eſt Joſephi hiſtoria: altera illà per inferas ſuccedentibus ſeculis fabulas, & magnas nugarum errorumq; miſturas, indigna quæ veri Joſephi nomen occupet: neque probanda, niſi quoad illas reliquias in quibus conſona vero Joſepho loquitur. Illo ſuppoſito, perinde eſt, ſive Joſephus *Gorionida* ſtatuatur planè alius, & infra illum, ita ut ex Fl. Joſepho excerptis multis, additisq; erratis & fabulis Magiſtralibus, compilaverit peculiare illud opus, quod ſub titulo Joſephi *Gorionidæ* circumfertur Hebraicè: ſive tandem detur ille *Ben Gorion* idem cum Fl. Joſepho individuum, quem deinceps alius tantis nugis & erratis *Hiſtoricis* ipſi Fl. Joſepho contradicitoriis impleverit, & vehementer alicubi mutilaverit. Manet, fidem Joſephi non eſtimandam eſſe ex Hebraicè

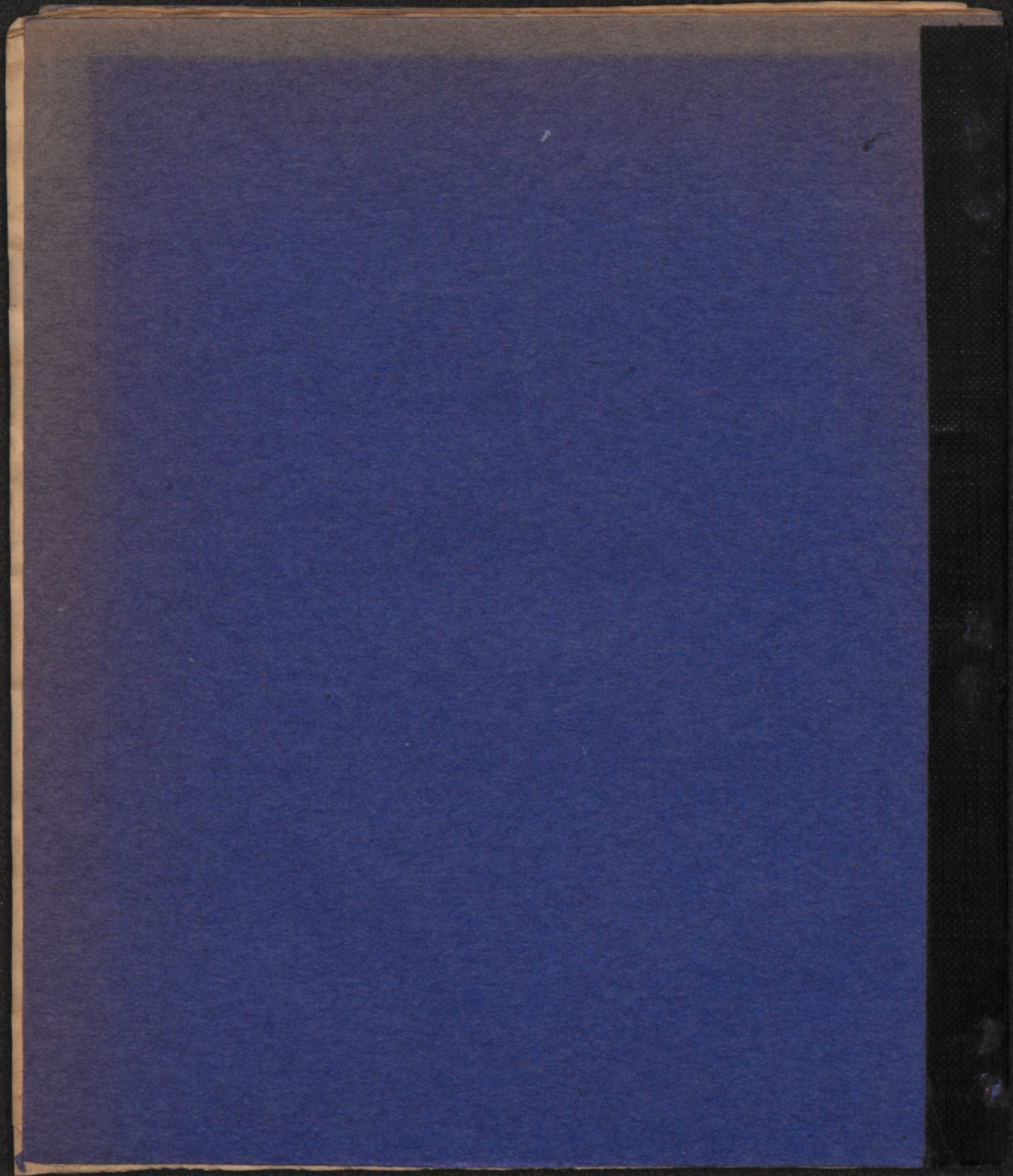
Scriptione

Scriptione sub titulo Gorionide: sed ex Græcâ sub titulo Fl. Iosephi, Sacerdotis Matathia filij, quem Rabbinus in exemplo præsentis pessimè tractavit Nos contra inferimus: Iosephus & hæc consona Scriptura ponit, & in funere Iacobi historiam illius belli consonam Scripturis omittit.

Concl. 26. Illud omninò mirum, cuius testimonio velut authentico passim utuntur Rabbinus, & quem tantis laudibus extulisse *Autorem Zemach David & R. Azaria in Mear Enaim* supra notavimus, à Rabbinis tam viliter hîc haberi. Laudant autem illi *Iosephum*, qui habet Characteres *Fl. Iosephi Sacerdotis*, quem eundem statuunt *Gorionidam*: nec in illis laudibus discernunt *ed tionem Græcam*. Tantò magis mirum, censei à R. Abrabinele, promiscuè *Iosephum*, ut non veritus fuerit scribere: אף שנודעה להם שיוסף כתב זה להם נקבלתו ממנו כי הרבדה רבדים כתב בחילוף האמת ובתלוף מר שהעירו עליהם כתבי הקדש כרי להסכיד פנים לרומיים כעבר העמר ביד אדנים קשים שירבר כרצונם: i. e. *Licet ex abundantia concederemus illis Iosephum hoc scripsisse, non tamen id nos ab illo recipiemus: quia scripsit sæpe multa immutando veritatem, & contradicendo illis quæ habent Scripturæ Sanctæ, ad conciliandum sibi Romanos, quibus in scribendo sese accommodavit, ad instar Servi durissimis Dominis servientis.* Non intellexit hoc Abrabinel, nisi de *Gorionida*, et si ex errore communi hunc pro uno eodemq; habuit cum *Fl. Iosepho*. Negat se recipere omnia *Gorionide*, & illis assensum dare. *Scripsisse multa* dicit, *contra veritatem & SS. Scripturarum testimonium*. Et tamen vult nos credere: *Romanos per Zepho & Magdielem Edomeos, quia id dicit Gorionides, totumq; illud dogma πωλεσθησαν ἑδωλον* superstruit uni *Gorionide sepulcrum Iacobi cruentam recensenti*, per illud *Esavitarum bellum*, de quo tacet planè *Moses*, & *Iosephus* ὁ γῆσι. Si dicit Rabbinus, *Iosephum γῆσιον* olim habuisse, præterquam quod *Græci Iosephi Codd.* sanctissimè asservati, probari non possunt unquam castrati vel mutilati, ne sic quidem obtinebit assensum nostrum Rabbinus, quamdiu ipse fatetur: *se non omnia Iosephi recipere, qui infractâ*

*infraclā fide bene multa scripserit. Si quis pro Rabbinō exceperit, in illis saltem desiderari fidem Iosephi, qua scripserit studio erga Romanos Dominantes, omninō etiam hęc tam vetustę origines Ducales Edomę Iano antiquiores non poterant non Romanis esse gloriolę, & adeō ex illis quoque oriri suspicio studiū Romani, si in autenticiis Gręcis scripsisset, prout cum in his non adscripserit (neque enim ex studio erga Romanos, ut expungeret, opus habuit) rectius desideratur fides historia illius Gorionidę, quam, si tam fuisset vera, quā Romanis abstractā religione gloriosa, suppressere Iosephus in Codd. Gręcis non potuisset. Si obijciatur: à parte profunda vetustatis illorum Heroum ex Edomę à Italiam immigrantium nullum quidem veritati periculum apud Romanos futurum fuisse: at multum ex prophetiis perseveris in Edomę, propter quas, velut in se dictas, ne Romani presumerent, illas proferrī origines Edomęas, ob mecum maluisse Iosephum in Gręcis has omittere, nihil dicitur: neque enim metuendum, ne à duobus Edomęorum Heroibus Roma omnis tunc se Edomęam agnovisset, neque si hoc, ut sibi soli omnia in Edomum tristia dicta applicaret opus habuisset, cum scire potuisset datos in Asiā Edomęos, quos præter nulla historia sacra ullibi alios Edomęos appellat, & in quibus complementum quoque hujus ipsius Prophetię luculentum extet, ut ita nec ex incitiā, nec ex studio, nec metu, nec odio hęc in L.L. historię peccare potuerit Iosephus, iudicio I. C. Scaligeri omnium Scriptorum Φιλαληθέων, Photii in Biblioth. καθ' αὐτὸν πλὴν Φερίων καὶ ἀξίωμα λόγου μετ' εὐκλείας καὶ ἡδονῆς δευτὸς ἐκφραζόμενος τῆ δ' δημογραφίας καὶ ἰστορίας, γεωμολογίας &c. Evagrii Eccl. hist. γραφίαις ἰσραήλ καὶ ἡρώδης εἰς ἀπαντὰ ἔργα ἔγραψεν, Sozomeni Salaminiū ἄνηρ παρὰ Ἰουδαίους καὶ Ῥωμαίους Ἰπποδόξου, & ἀξιολογίας μάρτυρος τῆ πρὸς θεὸν ἀληθείας. Hieron. Vir Hebręus & ab infantia sacris literis eruditus & cunctam Gręcorum Bibliothecam complexus, qui & allegat Iosephi iudicium de eade
 Johannis Baptista, Jesu Nazareni, &
 Jacobi minoris.*

ORATIO XVII.

At in c. 36. Genes. ita

1. Adab filia Elon Chittita.
2. Obalibamak filia Ana.
3. Bosmath filia Ismael Soror Nebajoth.

Sed & **אובליבאמ** f. *Oblifama* v. 2. 18. Uxor est *Esa*
Ana, Chorea. An eadem? Pro Affirmativâ facit qvô
voceretur *filia Ana*, pro negativâ qvôd in v. 2. qvôqve
i. e. *Neptis Zifon*. Si ergo *Chorea*, non fuerit eadem
25. qvia hæc neptis *Seir* ex *Anab*, & Soror *Dischonis*
Seir, neptis *Zifon* filia *Anab* inventoris mulorum. V
babile per annos, duxisse *Elphasem Esavi filium Loti*
Chorai Sororem, ipsum autem *Esavum* Lotani frat
terij Ducis neptem ex *Ana*. De quibus omnibus v
teqvam nomen **LOTAN** statuatur ex *Chorâ* factu
vel Edomiticum.

Concl. 18. Quæ de *Jano* divinis honoribus cultro,
Rabbini habet, nihil ad probandam genealogiam *R*
maam faciunt: nihil ad probandum sive illum *Zeph*
lem gentis *Romana* conditorem vel instauratorem. *Pu*
nicis *Euseb.* εκ τῆ Φυλῆς τῆ Κασφιδ ἐρχομένη Σεραχ
ἠρξατο τῆ ἐπιλεισμεῖ καὶ τῆ δογματικῆ ἐιδωλο
ρο καὶ εἰ σω αὐτῶ σὺ πάλα χρομῆκε ἡ πλερισε
καὶ ἡ παράστασις ἀδελφίας ἡ ἀρετῆς ἀξιον εἰ τῶ
πύρεαθ, καὶ ὡς οὐκ αὐτῶν προστάτορας ἀδελφίαι
καὶ ὡς θεῶς προσεκυῖαν αὐτῆς καὶ ἐθυσίαν.
καθωπὶ ἀγοῶν πε τῶ ἀεργῶν γυμνῶ, ὅπ
καὶ ἀραθῶν εὐρετῆς ἐτίμησαν μνημαῖς μόναις, ὡς
ἐτίμην καὶ ἐθυσίαν αὐτοῖς. ἡ δὲ τῆ δόξα
θεῶν, εἰ τῆ ἰσραηλικῆς αὐτῶν βίβλοις ἐπίστα
αὐτῶν μὲ πλοῦτῶ καὶ κατ' ἐκῆνον τ' καυρο
ἐπέτελαν, λέγοντες τῆς αὐτῶν ψυχῆς εἰς τῆς
σας ἰενα, καὶ μηκέτι κρινεαθ ἡ καίσαθ πυ

